

Phaenologie. — „Natura” het orgaan van de Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging geeft voor 15 Februari een Phaenologie-nummer. De voormannen van de Phaenologische Vereeniging geven ieder een afzonderlijk artikeltje, de een over Phaenologie in het algemeen, de ander over Botanische Jaargetijden, andere over Vroege en late ontluikers, Inversies, de Phaenologie der Insecten, de Vogelkundige Afdeeling, de Phaenologie en haar verhouding tot de Meteorologie, Phaenologie en Phytopathologie, Klimaat en Plantengroei van Nederland, en de Nederlandsche Phaenologische Vereeniging.

Alleen uit deze opsomming blijkt wel voldoende de belangrijkheid van de Phaenologie. In dezen tijd, in het voorjaar zijn alle natuurvrienden phaenologisch gestemd. We kijken allemaal uit naar de eerste ooievaar, het eerste kievitsei, de eerste welriekende viooltjes, de eerste hommels. Als we deze en dergelijke dingen ieder jaar trouw noteeren en vooral wanneer we deze waarnemingen zooveel mogelijk doen aan dezelfde individuen of tenminste op de zelfde plaats en daarbij ook acht geven op wind en weer en omgeving, dan zijn we werkelijk aankomende phaenologen en kunnen we ons bij de phaenologische vereeniging aangeven als „waarnemer”. Dat kost u niets, u wordt met open armen ontvangen, u krijgt leiding en voorlichting en kunt dan werkelijk voor u zelf veel genot ondervinden, voor de wetenschap eenig nut helpen stichten. Dat nut en genoegen zal het grootst zijn wanneer ge spoedig leert u tot de feiten zelve te beperken en niet te vervallen in voorbarige bespiegelingen en generalisaties. Met het bloeien van dat eerste viooltje, de aankomst van de eerste nachtegaal zijn veel meer factoren gemoeid, dan ge oppervlakkig wel zoudt denken. Als het lijden kan, wordt ge ook lid van de Phaenologische Vereeniging of donateur, want als ze over geldmiddelen te beschikken heeft, kan zij wat scheutiger zijn met het verstrekken van voorlichtingen en formulieren, met het publiceren van resultaten. De minimum contributie is natuurlijk f 2.50 per jaar, de minimum donatie f 10.—. Secretaris-penningmeester is de heer L. van Giersbergen te Wageningen.

Onze Levende Natuur doet ook veel aan phaenologie. De vragen en korte mededeelingen bevatten vaak zeer belangrijke phaenologische waarnemingen en we zullen dus nog dikwijls genoeg gelegenheid hebben, om nog eens terug te komen op den inhoud van dit Phaenologie-nummer van Natura. T.

Cionus. — In de aflevering 1 October 1925 van „De Levende Natuur” las ik het interessante stuk van den Heer A. W. Kloos Jr. C. I. over *Scrophularia Scopolii* Hoppe. Daarin wordt gesproken over het *Scrophularia*-kevertje. Dit heet niet *Cionia* maar *Cionus*. Die vieze (sic) bruinachtige blazen zijn de vezelige, rondachtige doorzichtige spinsels (cocons). — In wetenschappelijke verhandelingen klinkt het woord „vies” wel eigenaardig. In beschrijvingen zelfs over fungi, in wetenschappelijke werken, las ik nimmer de opvatting „vies.” U zult het zeker met mij eens zijn.

Den Haag.

W. EVERTS.

Atalanta's overwinteren. — Naar aanleiding van de mededeeling omtrent overwinterende *atalanta's*, meld ik u, dat bij mij in huis op zolder 2 *atalanta's* overwinterd hebben. Dezer dagen zijn ze helaas met verhuizen verloren gegaan.

Utrecht, 13 Februari 1926.

Å. G. M. LIERNUR, Drs. Plant- en Dierkunde.

Aankomst van vogels in de omgeving van Utrecht in 't voorjaar 1925. — 15 Maart: witte kwikstaart; 17 Maart: veel kieviten; 2 April: twee grutto's, twee tiftjaffen en een tureluur (deze laatste alleen gehoord); 8 April: Fitis; 9 April: gekraagd roodstaartje en twee kemphanen; 15 April: boerenwaluw; 18 April: vier huiszwaluwen en drie gele kwikstaarten; 23 April: zwarte stern; 24 April: twee oeverzwaluwen; 30 April: koekoek en nachtegaal; 3 Mei: Gr. Karkiet, tortelduif, grauwe vliegenvanger en de snor; 5 Mei: zes gierzwaluwen.

Utrecht, Sept. 1925.

A. A. VAN DER VOOREN.

Het kwaad van Vogelbescherming. — In Engeland zitten vogelbeschermers en verzamelaars elkander geducht in het haar. Het is wel nuttig, om eens kennis te nemen van wat zij elkander al zoo te vertellen hebben en ik zou iedereen, die ijvert voor vogel-

bescherming wel willen aanraden, om eens het kleine boekje te lezen van Lewis R. W. Loyd: *The Protection of Birds, an indictment*. Loyd heeft het vooral tegen het dogmatische en oppervlakkige in de geschriften van de „Royal Society for the Protections of Birds” en hoewel er veel eenzijdigs en paradoxaals uit zijn pen vloeit, moeten wij erkennen, dat de vogelbescherming ook wel eenige harde waarheden te hooren krijgt. Zeer terecht wijst hij er op dat eenzijdige en volstrekte bescherming leidt tot overbevolking, die eerst noodlottig kan worden voor andere soorten en ten slotte voor de eigen soort zelf. De zilvermeeuw en de kokmeeuw worden zoo onder sommige omstandigheden ware steenen des aanstoots, en ook de roeken en spreeuwen geven aanleiding tot moeilijkheden. Loyd geeft er een voorbeeld van hoe een volstrekt verbod van het rapen van kievitseieren tot uitwerking had dat na een aanvankelijk overvloed van kieviten in een paar jaar tijd de kievitbevolking zoo goed als vernietigd was. Hij haalt dan Holland aan als voorbeeld, hoe door een beperkt rapen van kievitseieren de voorspoed van die vogelsoort juist bevorderd wordt.

De kritiek die hij levert op Miss Gardiners „Rare vanishing and lost British Birds” (een uitbreiding van een brochure van W. H. Hudson, die dertig jaar geleden verscheen) is uiterst leerzaam en onderhoudend en een ernstige waarschuwing voor allen, die propaganda willen maken voor vogelbescherming. Zijn leuze is: „de waarheid boven al”. Nu is het helaas lang niet gemakkelijk, om de volle waarheid te weten te komen en wie er nog niet van overtuigd mocht zijn, zal door de lectuur van Loyd's boekje wel tot het besef komen, dat vogelbescherming, zal zij haar doel bereiken, moet berusten op een zeer grondige wetenschappelijke voorbereiding. Er komt zooveel bij te pas, dat je haast zou aarzelen er aan te beginnen. Toch kunnen wij niet wachten en daarom moeten wij volstaan met den wensch, dat de vogelbescherming, die het goed met de vogels meent, te allen tijde bereid moet zijn om zijn inzicht te verbeteren en in overeenstemming daarmee zijn methoden te wijzigen.

In ons land staan vogelbeschermers en wetenschappelijke verzamelaars gelukkig niet zoo scherp tegenover elkander. De gevaren, die bij ons de vogelwereld bedreigen komen van andere zijde. Toch is er voor onze vogelbeschermers uit Loyd's boekje ook zeer veel te leeren en wij zullen er nog wel eens naar moeten verwijzen. T.

Nog eens de Bisons. — „Nature” is maar half tevreden over de deportatie van de zestienhonderd en zooveel bison van Wainwright naar het Wood Buffalo Park. Dr. James Ritchie maakt terecht de opmerking dat de Prairie-bison een ander ras is dan de Bosch-bison en betreurt het nu, dat deze beide rassen vermengd worden. Hij zou er de voorkeur aan geven indien voor de overbevolking van Wainwright een afzonderlijk park werd ingericht; er is in Canada benoorden den drieenvijftigsten breedtegraad nog ruimte genoeg. Zeer leerzaam zou het dan zijn, om na te gaan in hoe verre de dieren den invloed zouden vertoonen van de verandering van klimaat en bodem. De Bosch-bison (*Bison bison athabasca*) verschilt van den Prairie-bison door zijn meerdere grootte, dichtere zijdeachtige beharing en grootere en meer binnenwaarts gebogen horens. Het is niet bekend of deze verschillen het gevolg zijn van ingeboren variabiliteit dan wel van veranderd klimaat en omgeving. Het zou nu van het grootste belang zijn, om in den loop der tijden na te gaan of de Prairie-bison, levend onder dezelfde omstandigheden als de Bosch-bison, maar zonder met dien vorm in aanraking te komen, ook gaandeweg die eigenschap zou vertoonen. Een groot biologisch experiment, ongeveer van hetzelfde kaliber als onze droogmaking van de Zuiderzee. T.

Laatbloeiende wilgen. — In de vorige zomervacantie in Den Haag vertoevende en wel in dat gedeelte aan de westzijde, dat zich voortdurend ten koste der duinen uitbreidt, troffen wij op een wandeling langs een smal pad bij het Quickvoetbalveld een aantal wilgen in bloei.

Het bleken amandelwilgen (*Salix amygdalina* L.) te zijn, die volgens Heukels' Schoolflora in April en Mei bloeien en welke in de tweede helft van Augustus in vollen bloei stonden. Misschien kan iemand ons mededeelen, wat de oorzaak van dezen laten (of tweeden?) bloei kan zijn.